

De 'poepende man' van 26 meter

LELYSTAD, 18 SEPT. In de haven van Lelystad, op de strekdam van de dijk naar Enkhuizen, is gisteren het 26 meter hoge beeld *Exposure* onthuld. Het doorzichtige staalskelet stelt een hurkende man voor die uitkijkt over het Markermeer.

De Britse kunstenaar Antony Gormley zat zelf model voor het beeld, dat in de volksmond reeds is omgedoopt tot „de poepende man”. Het beeld kostte anderhalf miljoen euro en weegt zestigduizend kilo. In totaal 14.284 bouten houden 5.468 stalen buizen bijeen. Voor de plaatsing moest de dijk verstevigd worden. Het beeld is ter plekke opgebouwd door het Schotse constructiebedrijf Had-Fab, gespecialiseerd in elektriciteitsmasten. Foto Victor Arnolds

Poepende man peinst over het artificiële land

In Lelystad werd gisteren het beeld 'Exposure' van kunstenaar Antony Gormley onthuld, een stalen constructie van 26 meter hoogte die een hurkende man voorstelt.

Door SANDRA SMETS

LELYSTAD, 18 SEPT. Aan het platte waterland van de Flevopolder, waar het altijd waait, is gisteren een zesde spectaculair landschapskunstwerk toegevoegd: *Exposure*, gemaakt door de Brit Antony Gormley. Het beeld, een doorzichtig staalskelet in de vorm van een hurkende man, kijkt uit over het Markermeer. Zesentwintig meter hoog verrijst het majestueus boven de vlakke horizon. Door het skelet heen zie je de lucht en de getemde zee die reflecteren op het glanzende staal.

In de volksmond heet het beeld, waarvoor Antony Gormley zelf model zat, „de poepende man.”

Gormley is heel blij met de locatie, zei hij gisteren in Museum Nieuwland. Hij vindt dat de andere vijf landschapswerken in Flevoland slechts indirect over ruimte en nederzettingen verhalen, en dat zijn beeld dat letterlijker doet: „Dit is een duidelijke constructie waar ruimte inzit. De man kijkt uit over het meer, en zet ons aan tot nadenken over landschap en kunstmatigheid.” Het staat tussen een jonge stad en een jong landschap die allebei net zo kunstmatig zijn als zijn beeld.

„Lelystad gaat over utopie en dystopie,” vervolgt hij voorzichtig – hij weegt zijn woorden sinds *de Telegraaf* hem ontlokte dat hij Lelystad een mislukking vond. „Het gaat me om de maakbare wereld. Zowel de Flevopolder als moderne kunst gaat daar ook over, denk aan

Mondriaan. De droom van de constructie, van het scheppen van een kunstmatige wereld, steden, ruimte.” Over die grenzenloze scheppingsdrang gaat zijn beeld, dat zelf ook een opvallend staaltje ingenieurskunst is.

Exposure was een opdracht van de provincie, die bij de plaatselijke *land art* route een werk wilde dat aan het water en in een stad staat. Acht jaar en anderhalf miljoen euro waren nodig, geld dat merendeels van het bedrijfsleven komt. Energiebedrijf Nuon schonk een half miljoen. Die sponsors blijven deels op de achtergrond – nu kunst ook wel wordt afgeschilderd als „een linkse hobby” van „regenten die met geld smijten”, is cultuursponsoring minder gunstig voor een bedrijfsimago. Maar de provincie en stad zijn trots. De loco-burgemeester maakt in zijn speech de vergelijking tussen *land art* en landmark. Het lijkt erop dat Lelystad met dit gedurfde beeld een sculptuur heeft binnengehaald met logokwaliteiten. Dat kan het imago van Lelystad goed doen.

Kunst met impact is de Brit Gormley wel toevertrouwd. Hij bedacht het controversiële plan om gewone Londenaren op de sokkel op Trafalgar Square te zetten, alsof het een spreekgestoelte is. Twee jaar geleden zette hij in Rotterdam tal van bronzen mannen op gebouwen. Het zorgde voor commotie: zijn ze echt? Gaan ze springen? Daarnaast maakt hij gigantische buitenbeelden in de natuur.

Land art is *Exposure* niet. Dat zijn ingrepen in het landschap, meestal met gebruik van natuurlijke materialen. Dit is een beeld op een dijk. *Exposure* is bedoeld voor passerende boten, auto's en wandelaars. „Dit panorama nodigt uit tot reflectie”, zegt Gormley, „en dat stimuleer ik met mijn beeld.”